

ANTREPRENORIAT SOCIAL

Elemente cheie:

Mesaje cheie:

1. Ce este antreprenoriatul social?

MESAJE CHEIE:

- „Întreprinderile sociale pun impactul înaintea profitului, folosind activitatea economică drept instrument pentru a rezolva provocări sociale sau de mediu și reinvestind profitul pentru a-și amplifica misiunea pozitivă.”
- „Antreprenorii sociali văd potențial acolo unde alții văd doar probleme. Ei cred în capacitățile oamenilor și mobilizează resursele din interiorul comunităților pe care le deserveșc.”
- „Întreprinderile sociale dezvoltă soluții care rezolvă probleme sociale și de mediu, generând în același timp venituri sustenabile.”

Sumar: Antreprenoriatul social se referă, în general, la dezvoltarea, finanțarea și implementarea unor soluții pentru probleme sociale, culturale sau de mediu, prin metode inovatoare, sustenabile și orientate către piață. Spre deosebire de afacerile tradiționale, care prioritizează profitul, întreprinderile sociale urmăresc să genereze beneficii sociale sau de mediu, alături de rezultate financiare. Acestea îmbină principiile de business cu o misiune clară de a produce schimbare socială pozitivă, abordând adesea provocări insuficient deservite sau neglijate de autorități și de mediul de afaceri tradițional.

2. Trăsături esențiale ale antreprenoriatului social pentru coordonarea cu succes a unei inițiative energetice comunitare:

Aici poate fi utilizată metafora unui copac pentru a introduce tema.

Coroana copacului – cu numeroase ramuri și frunze – poate reprezenta, de exemplu, multiplele posibilități tehnice și financiare existente în domeniul energiei comunitare.

Trunchiul puternic al copacului poate simboliza un cadru favorabil bine conceput (reglementări adecvate, modele de business funcționale, acces la finanțare etc.).

Rădăcinile reprezintă însă fundamentul. Nimic nu se întâmplă cu adevărat fără rădăcini – nu există copac fără ele. La fel, nicio schimbare reală nu are loc fără motivația oamenilor, fără implicare activă, colaborare și inovație ghidată de o misiune clară.

Acestea sunt trăsăturile esențiale ale antreprenoriatului social pe care le vom aborda în cadrul acestui training.

Leadership vizionar:

„Cele mai performante întreprinderi sociale își păstrează misiunea socială în prim-plan, în centrul tuturor deciziilor și acțiunilor lor.”

Leadershipul reprezintă abilitatea de a inspira și de a orienta o viziune, de a genera motivație și de a mobiliza oamenii către acțiune.

Liderii buni văd potențialul de schimbare din comunitățile lor; ei reușesc să MOTIVEZE ȘI SĂ INSPIRE ACȚIUNE prin comunicarea clară a viziunii lor.

Antreprenorii sociali oferă un tip de leadership care depășește simpla gestionare a proiectelor — ei sunt lideri vizionari, capabili să formuleze o misiune clară și să îi inspire pe ceilalți să contribuie la îndeplinirea acesteia.

Acest tip de leadership presupune inspirarea, împuternicirea și colaborarea cu membrii comunității pentru a co-crea soluții durabile pentru sisteme energetice regenerabile și echitabile.

De asemenea, ei cred în capacitățile oamenilor și, tocmai de aceea, reușesc să mobilizeze și să valorifice resursele diverse existente în cadrul comunităților.

Este o muncă dificilă! De multe ori înseamnă să mergi împotriva curentului dominant.

[Dirk Vansintjan, studiu de caz Ecopower \(mai jos, în conținutul de bază al cursului, găsiți linkuri către studii de caz relevante\)](#)

Leadership care încurajează/împuternicesc:

„Antreprenorii sociali văd potențial acolo unde alții văd probleme. Ei cred în capacitățile oamenilor și mobilizează resursele din interiorul comunităților pe care le deserveșc.”

Aceștia valorifică resursele locale, răspund provocărilor specifice și implică activ comunitatea în co-crearea soluțiilor. Antreprenorii sociali au un stil de conducere orientat pe colaborare, încurajând membrii comunității să contribuie cu idei, resurse și competențe la dezvoltarea proiectelor energetice. Soluțiile pe care le dezvoltă nu sunt doar fezabile din punct de vedere tehnic sau profitabile, ci, în primul rând, incluzive din punct de vedere social, sustenabile și echitabile.

[Studiu de caz Repower London](#) (mai jos, în conținutul de bază al cursului, găsiți linkuri către studii de caz relevante)

Inovație și adaptabilitate:

Întreprinderile sociale introduc frecvent modele de afaceri și tehnologii noi în sectorul energiei regenerabile. Ele inovează în mecanismele de finanțare, precum crowdfunding, acțiuni comunitare, garanții municipale sau fonduri cooperative cu capital rotativ, ceea ce face ca proiectele de energie regenerabilă să fie scalabile și accesibile. Acest lucru contribuie la dezvoltarea de noi piețe în regiuni în care soluțiile tradiționale de energie pot fi nefezabile sau nedorite.

Întreprinderile sociale sunt flexibile în fața provocărilor — cum ar fi barierele legislative sau lipsa de finanțare — și găsesc modalități creative de a menține proiectele pe drumul cel bun.

[Studiu de caz EWs Schonau](#) (mai jos, în conținutul de bază al cursului, găsiți linkuri către studii de caz relevante)

Aceste concepte-cheie sunt detaliate mai jos.

Materiale training**Structura programului de instruire:**

- [Introducere \(3 minute\)](#)
- [Concepte cheie și studii de caz \(15 minute\)](#)
- [Concluzii finale \(2 minute\)](#)

Total: 20 min + Q&A

Mesaje cheie:**[Introducere \(3 minute\)](#)**

Definirea antreprenoriatului social și rolul său în proiectele de energie regenerabilă:

Abilitățile de antreprenoriat social sunt extrem de valoroase atunci când coordonați o inițiativă de energie comunitară, deoarece combină leadershipul și competențele de business cu o misiune clară de a genera impact social și de mediu.

Caracteristici cheie:

- *„Întreprinderile sociale pun impactul înaintea profitului, folosind afacerea drept instrument pentru a rezolva provocări sociale sau de mediu și reinvestind profitul pentru a-și amplifica misiunea pozitivă.”*
- *„Antreprenorii sociali văd potențial acolo unde alții văd probleme. Ei cred în capacitățile oamenilor și mobilizează resursele din interiorul comunităților pe care le deserveșc.”*
- *„Întreprinderile sociale dezvoltă soluții care rezolvă probleme sociale și de mediu, generând în același timp venituri sustenabile.”*

Sumar: Antreprenoriatul social se referă, în general, la practica de a dezvolta, finanța și implementa soluții pentru probleme sociale, culturale sau de mediu, folosind metode inovatoare, sustenabile și orientate către piață. Spre deosebire de afacerile tradiționale, care prioritizează profitul, întreprinderile sociale urmăresc să genereze beneficii sociale sau de mediu, pe lângă rezultate financiare.

Ele combină principiile de business cu o misiune clară de a produce schimbare socială pozitivă, abordând adesea provocări insuficient deservite sau neglijate de guverne și de mediul de afaceri tradițional.

Mai jos găsiți explicații suplimentare despre cele 3 caracteristici esențiale.

"Întreprinderile sociale prioritizează impactul social și de mediu, nu doar profitul, reinvestind câștigurile pentru a-și susține misiunea."

- *Antreprenorii sociali pun impactul pe primul loc, devenind motorul schimbării pentru binele social.*

Principala provocare în antreprenoriul social este echilibrarea misiunii sociale cu sustenabilitatea afacerii (model de business viabil). Antreprenorii sociali trebuie să se concentreze pe rezolvarea problemelor sociale sau de mediu, asigurând totodată că afacerea lor este financiar sustenabilă.

Acest lucru presupune să facă față unor provocări precum asigurarea finanțării, măsurarea impactului și concurența cu companii orientate exclusiv spre profit, toate acestea menținând în centrul atenției binele social.

Echilibrul delicat dintre scop și profit face din antreprenoriul social un domeniu complex, dar esențial pentru generarea unei schimbări pozitive și sustenabile. Profitul este important, însă rămâne secundar în fața creării unui impact pozitiv asupra societății.

Întreprinderile sociale reinvestesc o parte semnificativă din profit în misiunea lor, în timp ce afacerile convenționale distribuie profitul către acționari sau investitori (o afacere convențională este orientată spre profit, urmărind maximizarea câștigurilor financiare).

"Antreprenorii sociali văd potențial acolo unde alții văd probleme. Ei cred în capacitățile oamenilor și mobilizează resursele existente în comunitățile pe care le deservește."

- *Antreprenorii sociali concep soluții împreună cu comunitatea, nu pentru comunitate.*

Notă:

Energia regenerabilă reprezintă adesea o resursă nevalorificată în cadrul comunităților. Antreprenoriul social este esențial pentru accelerarea inițiativelor de energie comunitară, deoarece oferă comunităților locale puterea de a crea soluții energetice sustenabile și inovatoare, inclusiv din punct de vedere financiar.

Antreprenorii sociali valorifică resursele locale, abordează provocările specifice și implică comunitatea în co-crearea soluțiilor. Ei se concentrează adesea pe incluziune, asigurându-se că grupurile marginalizate beneficiază de proiectele de energie regenerabilă.

Abordarea lor oferă energie mai curată și stimulează creșterea economică locală, crearea de locuri de muncă și independența energetică. În plus, antreprenorii sociali construiesc sisteme durabile care pot fi scalate și adaptate la nevoile în schimbare, punând în centrul atenției soluțiile conduse de comunitate.

"Întreprinderile sociale dezvoltă soluții care rezolvă probleme sociale, generând în același timp venituri sustenabile."

- *Antreprenorii sociali de succes se asigură că modelele lor de afaceri sunt viabile și validate înainte de a le scala.*

Notă:

O întreprindere socială este o afacere care se concentrează pe rezolvarea problemelor sociale, cum ar fi sărăcia sau problemele de mediu, generând în același timp venit. Spre deosebire de organizațiile caritabile tradiționale, care se bazează pe donații, întreprinderile sociale creează un flux de venit sustenabil.

Aceasta înseamnă că funcționează ca o afacere obișnuită, dar scopul principal este de a produce un impact pozitiv asupra societății. Profitul obținut este adesea reinvestit în cauză sau în comunitate, asigurându-se astfel că întreprinderea poate continua să opereze și să-și extindă impactul fără a depinde exclusiv de finanțare externă sau ajutor.

Trăsături și competențe cheie ale antreprenorilor sociali, cu studii de caz (15 minute)

Abilitățile esențiale pentru coordonarea cu succes a unei inițiative comunitare sunt capacitatea de a motiva și activa comunitățile, abilitatea de a facilita colaborarea eficientă și creativitatea în conducerea schimbării.

Aici poate fi folosită metafora unui copac pentru a introduce subiectul:

Coroana copacului (numeroase ramuri și frunze) poate reprezenta, de exemplu, multiplele posibilități tehnice și financiare pentru energia comunitară.

Trunchiul puternic al copacului poate simboliza un cadru favorabil (reglementări adecvate, modele de business funcționale, acces la finanțare etc.).

Rădăcinile reprezintă partea ascunsă, dar esențială a sistemului. Nu există copac fără rădăcini, la fel cum nici o schimbare reală nu se produce fără motivația oamenilor, implicarea activă, colaborare și inovație ghidată de misiune — acestea fiind trăsăturile-cheie ale antreprenoriatului social, pe care le vom explora în această sesiune de training.

A) LEADERSHIP

Leadership vizionar: Importanța leadershipului vizionar în realizarea tranziției energetice

Antreprenorii sociali de succes sunt lideri vizionari capabili să articuleze o misiune clară și să îi inspire pe ceilalți să li se alăture pentru a o îndeplini. În contextul inițiativelor energetice comunitare, acest lucru presupune, de exemplu, formularea unei viziuni convingătoare asupra unui viitor bazat pe energie regenerabilă și pe democrație energetică, pentru a motiva actorii implicați, de la autoritățile locale până la cetățeni — să participe activ la proiect.

Leadershipul în antreprenoriatul social depășește simpla gestionare a proiectelor, el presupune inspirarea, implicarea și colaborarea cu comunitățile pentru a co-crea soluții durabile pentru sisteme energetice regenerabile și echitabile. Liderii care îmbină inovația antreprenorială cu o misiune socială puternică sunt esențiali pentru a orienta inițiativele energetice comunitare către un impact semnificativ și sustenabil.

Leadershipul vizionar asigură alinierea tuturor eforturilor către obiective comune de sustenabilitate.

Exemplu: EWS Schonau – Inclus în prezentare sub formă de videoclip și studiu de caz.

B) COLABORAREA și consolidarea capacității de acțiune: Cum contribuie implicarea comunității în deciziile legate de energie la dezvoltarea unor proiecte relevante și aplicabile.

Un aspect esențial al antreprenoriatului social este construirea încrederii și a consolidării capacității de acțiune în cadrul comunității. În promovarea inițiativelor energetice comunitare, acest lucru presupune sprijinirea membrilor comunității pentru a-și asuma roluri active în proiectarea, luarea deciziilor, gestionarea și deținerea proiectelor energetice în mod participativ. Astfel se consolidează capacitatea locală și se dezvoltă un sentiment de responsabilitate față de succesul proiectului.

Antreprenorii sociali conduc prin colaborare, încurajând membrii comunității să contribuie cu ideile, resursele și competențele lor la proiectele energetice. DE EXEMPLU: Ei creează un sistem energetic mai rezilient și mai sustenabil prin delegarea responsabilității și încurajarea membrilor comunității să coordoneze diverse componente ale inițiativei. Un astfel de „leadership orientat spre autonomizare” conduce la alinierea proiectelor la nevoile și contextul local, crește acceptarea și sprijinul public, dezvoltă competențe, consolidează echitatea și incluziunea socială, creează locuri de muncă la nivel local și facilitează un proces de inovare mai eficient, generând soluții valoroase și sustenabilitate pe termen lung, precum și implicarea continuă a actorilor relevanți.

Prin promovarea incluziunii și a asumării comune, acești lideri consolidează susținerea comunității și angajamentul pe termen lung față de inițiativele energetice.

Concluzie: Construirea încrederii și consolidarea capacității de acțiune a comunităților sunt esențiale. Antreprenorii sociali implică comunitățile în proiectarea și gestionarea proiectelor energetice, dezvoltând competențele locale, asumarea și sprijinul comunitar, în timp ce promovează echitatea.

Mai jos sunt două exemple pentru referință. În prezentarea PPT, acestea sunt introduse în format video.

Exemplul 1: Povestea pionierului energiei comunitare Dirk Vansintjan și a cooperativei Ecopower din Belgia – prezentată în videoclipul inclus în slide-uri.

<https://friendsoftheearth.eu/news/the-belgian-community-that-built-renewable-energy-for-the-masses/> și <https://www.youtube.com/watch?v=75A9WGxoUn8> (min 3.30)

Exemplul 2: În Spania, cooperativa Som Energia a fost fondată de un grup de cetățeni care și-au propus să promoveze energia regenerabilă. Prin implicarea directă a comunității, au reușit să se dezvolte și să devină una dintre cele mai de succes cooperative de energie regenerabilă din Europa.

<https://www.somenergia.coop/es/welcome-to-som-energia/> și <https://www.youtube.com/watch?v=75A9WGxoUn8> (min 16:40)

C) Colaborare: Design Thinking și co-creare

Pentru a facilita transformarea socială, inclusiv tranziția energetică prin inițiativele energetice comunitare, acești lideri folosesc adesea cadre și metode de Design Thinking.

Aceasta înseamnă, în general, că soluțiile sunt co-create împreună cu comunitățile, nu doar pentru ele. Co-crearea cu comunitatea este esențială pentru succesul proiectului. Implicarea membrilor comunității în proiectare, implementare și luarea deciziilor stimulează asumarea și angajamentul. Consultările regulate și buclele de feedback asigură că vocile oamenilor sunt auzite.

Cadrul și metodele Design Thinking se concentrează pe: (folosiți vizualul „Design Thinking 101” pentru explicație)

- *Înțelegerea nevoilor reale ale comunității (imagine: etapa Empatizare)*
- *Implicarea în procese de co-creare pentru a concepe posibile căi de soluționare (definirea problemelor, generarea de idei), imagine: etapele Definire și Ideatie*
- *Prototiparea și testarea rapidă a soluțiilor posibile. Această abordare promovează rezolvarea creativă și colectivă a problemelor. Antreprenorii sociali trebuie să asculte activ feedback-ul pentru a dezvolta soluții eficiente. (imagine: etapele Prototipare și Testare)*
- *Și, în final, implementarea celei mai bune soluții centrate pe comunitate, care este adesea și deținută de comunitate. (imagine: etapa Implementare)*

Concluzie: Procesul de Design Thinking îmbunătățește rezultatele prin posibilitatea de a empatiza cu comunitatea, de a înțelege în profunzime nevoile acesteia, de a defini problemele, de a genera idei și de a dezvolta prototipuri pentru testare. Testarea și iterarea soluțiilor înainte de extinderea la scară largă permit obținerea unui feedback valoros, asigurând o bază solidă pentru proiectele viitoare.

D) Stimularea inovației și dezvoltarea pieței

Întreprinderile sociale introduc frecvent noi modele de afaceri, servicii și tehnologii în sectorul energiei regenerabile. Ele inovează mecanisme de finanțare precum crowdfunding, acțiuni comunitare, garanții municipale și fonduri rotative de capital cooperativ, făcând proiectele de energie regenerabilă scalabile și accesibile. Aceasta contribuie la dezvoltarea de noi piețe în regiuni unde soluțiile energetice tradiționale pot fi dificil de implementat sau nu mai sunt de dorit.

De asemenea, ele introduc adesea inovații revoluționare, în special în contexte în care condițiile pentru energia comunitară sunt restrictive. (Exemplele video ESW Schonau și Ecopower incluse în prezentare).

În majoritatea contextelor din regiunea Dunării și în întreaga UE, încă ne confruntăm cu condiții restrictive pentru energia comunitară. Prin urmare, inovația, adaptabilitatea și capacitatea de a provoca schimbarea sunt esențiale pentru activarea și extinderea proiectelor energetice comunitare.

Concluzie: Întreprinderile sociale introduc noi modele de afaceri și metode de finanțare, precum crowdfunding și acțiuni comunitare, pentru a scala proiectele de energie regenerabilă și a crea piețe acolo unde soluțiile tradiționale nu sunt suficiente.

Exemplu adițional: La cooperativa eoliană Middelgrunden Wind Cooperative din Danemarca, liderii locali au colaborat strâns cu cetățenii pentru proiecta și finanța participativ turbine eoliene, creând unul dintre cele mai de succes proiecte eoliene deținute de comunitate:

https://www.c4ce.org.au/knowledge_resources/case-studies/wind-farm-projects/denmark-middelgrunden-wind-turbine-co-operative

E) Focus pe impact și sustenabilitate

Evidențiază cum proiectele de energie comunitară contribuie la tranziția energetică, cresc reziliența locală, reduc emisiile de carbon și aduc alte beneficii similare.

Antreprenorii sociali conduc cu un accent pe sustenabilitate pe termen lung. În cadrul inițiativelor de energie comunitară, aceasta înseamnă asigurarea faptului că proiectele sunt sustenabile din punct de vedere al mediului, economic și social. Astfel de lideri se angajează să creeze atât succes pe termen scurt, cât și impact sustenabil, integrând energia regenerabilă și democratică în viața comunității. Antreprenorii

sociali oferă soluții care nu sunt doar fezabile din punct de vedere tehnic sau profitabile, ci și benefice social, incluzive și echitabile.

Exemplu adițional: Repowering London este o întreprindere socială dedicată dezvoltării de proiecte de energie regenerabilă deținute de comunitate în Londra. Organizația colaborează cu locuitorii locali, consiliile și companiile pentru instalarea de panouri solare pe ansamblurile rezidențiale. Profiturile generate de aceste proiecte sunt reinvestite în comunitate, asigurând sustenabilitatea și creșterea pe termen lung.

<https://www.repowering.org.uk/> și <https://www.youtube.com/watch?v=75A9WGxoUn8> (min 11:19)

F) Schimbare comunitară ghidată de misiune

Provocările cu care se confruntă omenirea astăzi impun trecerea de la generarea unor schimbări incrementale și insuficiente la schimbări integrate și suficient de radicale. O abordare ghidată de misiune reprezintă un instrument important pentru a ne ajuta să realizăm această schimbare culturală.

- Abordarea ghidată de misiune ajută la schimbarea modului nostru de gândire: de la „ce putem face” la „ce trebuie să facem”.
- Dacă comunitățile pot lega clar inițiativa lor energetică comunitară de o misiune benefică pentru comunitate, va fi mai ușor să spună o poveste și să susțină inițiativa. Este, așadar, util ca liderii comunitari să înțeleagă conceptul de misiune și modul în care aceasta se leagă de acțiuni precum energia comunitară.
- Legarea inițiativei de o misiune motivează indivizii și organizațiile, conectând munca lor la un scop mai înalt. În plus, inițiativele ghidate de misiune pot atrage parteneri care împărtășesc obiective similare, promovând astfel acțiunea colectivă.
- Misiunea clar formulată, care se leagă de obiective globale și naționale, poate facilita accesul la finanțare.
- Inspirația poate fi preluată din Obiectivele de Dezvoltare Durabilă ale ONU sau din strategiile la nivel național (ca element adaptat contextului și mai atractiv pentru oameni).

Videoclip care prezintă două exemple remarcabile de antreprenariat social în sectorul energiei comunitare: ESW Schonau și Ecopower.

G) STUDII DE CAZ

Exemplul 1– inclus pe slide-urile PPT

EWS Schönaue, Germania: Această inițiativă a început ca o mișcare locală a cetățenilor împotriva energiei nucleare. În anii 1990, locuitorii din Schönaue au preluat controlul asupra rețelei locale de electricitate după o serie de referendumuri, făcând ca EWS să devină primul furnizor de electricitate din lume care a rezultat dintr-o astfel de mișcare. Astăzi, EWS Schönaue furnizează energie regenerabilă pentru peste 200.000 de persoane din Germania și a redus emisiile de CO₂ cu 270.000 de tone. Proiectul a devenit un simbol al democrației energetice, demonstrând cum o inițiativă condusă de cetățeni poate provoca structurile energetice existente și poate crea un viitor energetic mai verde și mai incluziv.

<https://www.rescoop.eu/news-and-events/stories/july-success-story-citizens-taking-the-fight-against-climate-change-into-their-own-hands>

și <https://www.youtube.com/watch?v=75A9WGxoUn8> (min 0.28)

Exemplul 2– inclus pe slide-urile PPT

ECOPOWER, FLANDERS, Belgia: Această inițiativă a început în anii 1990 ca o cooperativă axată pe producția de energie sustenabilă și eficiența energetică. Cu sediul în Flandra, Ecopower a fost fondată de un grup de cetățeni dedicați reducerii dependenței de combustibili fosili și promovării surselor de energie regenerabilă. De-a lungul anilor, a crescut și a devenit una dintre cele mai mari cooperative energetice din Belgia, cu peste 60.000 de membri. Ecopower produce și furnizează energie verde generată din proiecte eoliene, solare și hidro mici, alimentând aproximativ 50.000 de gospodării. Cooperativa a contribuit semnificativ la reducerea emisiilor de CO₂, promovând totodată un sentiment de asumare și proprietate

comunitară asupra producției de energie. Ecopower exemplifică democrația energetică, demonstrând că modele energetice cooperatiste conduse de cetățeni pot stimula cu succes tranziția către energie regenerabilă și pot promova un viitor energetic mai sustenabil și incluziv.

<https://friendsoftheearth.eu/news/the-belgian-community-that-built-renewable-energy-for-the-masses/> și <https://www.youtube.com/watch?v=75A9WGxoUn8> (min 3.30)

Concluzii finale (2 minute):

- Întreprinderile sociale pot accelera tranziția către energie regenerabilă prin participarea locală activă, leadership vizionar și orientat spre autonomizare, inovație și focus pe sustenabilitate pe termen lung.

ÎNFRUMĂRI SUPLIMENTARE – pentru vorbitorii care doresc să aprofundeze acest subiect și să adauge slide-uri suplimentare.

- **Viziune și misiune clare:** O misiune solidă, clară și bine comunicată este esențială pentru a ghida întreprinderea și a crea mișcări în comunitățile noastre. O abordare ghidată de misiune ne obligă să ne concentrăm pe ceea ce trebuie făcut în comunitățile noastre pentru a răspunde provocărilor cu care ne confruntăm, în loc să ne limităm la presupuneri despre ceea ce credem că poate fi făcut. Antreprenorii sociali de succes mențin eforturile aliniate cu scopul social, asigurând în același timp viabilitatea financiară a proiectului.

Cele mai bune întreprinderi sociale își mențin misiunea socială în prim-plan.

Concluzie: O misiune clară ghidează organizațiile și inspiră acțiunea comunitară, ajutându-le să abordeze provocări reale dincolo de limitele percepute. Antreprenorii sociali de succes își aliniază eforturile acestui scop, asigurând în același timp sustenabilitate financiară.

- **Implicare și asumare comunitară:** Unul dintre cele mai importante elemente este asigurarea faptului că comunitatea este implicată activ în proiectarea soluțiilor, luarea deciziilor și deținerea proiectului. Întreprinderile sociale și inițiativele de energie comunitară prosperă atunci când populația locală simte că deține proiectul, așa cum se observă în exemple precum Repowering London sau EWS Schönaue. Atunci când membrii comunității fac parte din procesul de proiectare a soluțiilor, ei sunt mai implicați și mai motivați pentru succesul acestora.

Proiectarea împreună cu comunitatea, nu pentru ea, asigură relevanță și impact sustenabil.

Concluzie: Implicarea comunității în proiectarea soluțiilor și în luarea deciziilor stimulează un sentiment de asumare. Inițiative precum Repowering London și EWS Schönaue demonstrează cum implicarea locală crește investiția și rezultatele proiectelor.

- **Empatie și ascultare:** Empatia este esențială pentru a înțelege nevoile comunității. Aceasta permite antreprenorilor sociali să creeze soluții relevante și eficiente. Ascultarea preocupărilor și feedback-ului comunității asigură adaptarea soluțiilor la realitățile locale.

“Organizatorii de succes înțeleg în profunzime problemele oamenilor lor. Problemele acestora devin problemele tale.”

Concluzie: Înțelegerea nevoilor comunității este esențială. Antreprenorii sociali trebuie să asculte activ feedback-ul pentru a dezvolta soluții eficiente.

- **Construirea de parteneriate solide și participative:** Colaborările cu autoritățile locale, companiile private și alte organizații pot consolida o întreprindere socială prin valorificarea resurselor și expertizei. Parteneriatele pot ajuta la creșterea impactului, accesarea de noi piețe și reducerea riscurilor.

“Parteneriatele cu diverși actori asigură proiecte mai solide și mai sustenabile.”

Concluzie: Colaborarea cu autoritățile locale, companiile și organizațiile sporește puterea unei întreprinderi sociale, extinde impactul și reduce riscurile.

- **Adaptabilitate:** Antreprenorii sociali trebuie să fie adaptabili, mai ales în gestionarea naturii dinamice și complexe a proiectelor energetice. Leadershipul adaptiv implică flexibilitate în fața provocărilor, cum ar fi barierele de reglementare sau lipsa finanțării și găsirea de soluții creative pentru a menține proiectul pe drumul cel bun. Acest tip de leadership este esențial pentru depășirea obstacolelor și asigurarea sustenabilității acțiunilor energetice comunitare.

Concluzie: Flexibilitatea în răspunsul la evoluția constantă a proiectelor energetice este esențială. Liderii eficienți abordează creativ provocările, cum ar fi problemele de reglementare și lipsa finanțării, pentru a asigura sustenabilitatea inițiativelor energetice comunitare.

Identificarea și mobilizarea potențialilor antreprenori sociali și lideri din cadrul unei comunități sunt esențiale în multe cazuri. Capitolul „Identificarea și mobilizarea potențialilor antreprenori sociali” oferă câteva îndrumări în acest sens.

Co-crearea cu comunitatea: implicați activ comunitatea în proiectarea, implementarea, gestionarea și luarea deciziilor. Organizați consultări regulate, creați bucle de feedback și faceți ca membrii comunității să se simtă parte integrantă a succesului proiectului.

„Împuterniciți comunitățile oferindu-le putere reală de decizie.”

Utilizați Design Thinking: Aplicați principiile Design Thinking pentru a empatiza, a defini problema, a genera idei, a prototipa și a testa soluții. Această metodă menține accentul pe comunitate și promovează rezolvarea creativă a problemelor.

„Design Thinking presupune imaginarea și experimentarea împreună cu comunitățile pentru a găsi soluții la problemele lor.”

Educație și dezvoltarea capacității: Asigurați-vă că comunitatea înțelege modul în care funcționează sistemul energetic sau întreprinderea socială. Sesiunile de formare și atelierele de lucru sunt esențiale pentru a împuternici oamenii să participe activ.

„Formarea noilor lideri este esențială pentru scalarea mișcărilor sociale.”

Testare și iterare: Nu scalați prematur. Începeți cu soluții mici, testabile și iterați pe baza feedback-ului. Aceasta construiește o fundație pentru proiecte mai mari și cu impact mai puternic.

„Modelele de afaceri validate sunt cheia scalării eficiente.”

Formularea misiunii împreună cu comunitatea: Pentru a concentra eforturile comunității energetice, părțile interesate discută spectrul dintre schimbarea incrementală și cea ghidată de misiune, pentru a încuraja trecerea de la a face „ceva” la a face „tot ce este necesar”. Participanții pot dezvolta împreună misiunea prin lucrul în grup și prin exerciții de simulare menite să obțină sprijinul părților interesate.

Lipsa implicării reale a comunității: Dacă comunitatea se simte exclusă sau dacă deciziile sunt luate fără contribuția ei, proiectul poate eșua sau poate fi respins. Soluțiile impuse de sus în jos rar au succes în proiectele comunitare.

„Impunerea soluțiilor fără consultare conduce la dezangajare și eșec.”

Îndepărtarea de misiune: Când o întreprindere socială se concentrează prea mult pe profit, poate pierde din vedere misiunea socială, subminând încrederea și impactul inițiativei.

„Echilibrarea impactului și sustenabilității este un dans delicat, iar îndepărtarea de misiune erodează încrederea.”

Lipsa alinierii între parteneri: Alegerea partenerilor care împărtășesc aceleași valori este crucială; cei motivați doar de profit pot compromite obiectivele sociale.

„Nu toți partenerii sunt aliniați, ceea ce poate duce la îndepărtarea de misiune.”

Promisiuni exagerate și livrare sub așteptări: Promisiunile realiste sunt importante; stabilirea unor obiective sau termene nerealiste poate duce la dezamăgire și pierderea încrederii, greu de reconstruit.

„Fiți realiști în obiectivele și promisiunile voastre pentru a evita epuizarea și neîncrederea.”

Cartografierea resurselor comunitare: Utilizarea unor instrumente precum cartografierea resurselor locale ajută la identificarea punctelor forte și resurselor comunității, în timp ce Design Thinking promovează soluții centrate pe comunitate prin empatie și testare.

„Valorificați punctele locale tari pentru a crea soluții cu impact.”

Cadrul Design Thinking: Folosiți Design Thinking pentru a crea soluții centrate pe comunitate prin empatie, prototipare și testare.

„Design Thinking începe cu oamenii pentru care proiectați și se termină cu soluții noi, adaptate nevoilor lor.” – Tim Brown

Teoria schimbării: Ajută la conturarea modului și motivului pentru care schimbarea dorită este așteptată să apară, asigurând alinierea tuturor etapelor cu misiunea socială.

„Articulați clar modul în care acțiunile voastre conduc la schimbare pentru a menține misiunea aliniată.”

Bucle de feedback: asigură colectarea și integrarea regulată a contribuțiilor comunității, permițând proiectului să se îmbunătățească continuu.

„Feedback-ul continuu este necesar pentru a menține soluțiile relevante și sustenabile.”

Ghidul MovingWorlds pentru antreprenoriatul social: oferă o perspectivă cuprinzătoare asupra modului de proiectare, validare și scalare a întreprinderilor sociale, punând accent pe impactul asupra comunității.

- Link: [MovingWorlds Social Entrepreneurship Guide](#)

Manualul organizatorului: Un ghid de la bază pentru organizatorii comunitari, oferind perspective asupra mobilizării și împuternicirii comunităților locale pentru schimbare socială.

- Link: [Organizers Handbook](#)

REScoop.eu: O rețea de cooperative energetice ale cetățenilor, oferind bune practici, kituri de instrumente și povești de succes pentru proiecte de energie regenerabilă conduse de comunitate.

- Link: [REScoop.eu](#)

IDEO Design Kit: Un set de instrumente open-source pentru aplicarea metodologiei Design Thinking în proiecte de inovare socială.

- Link: [c](#)

The Better Entrepreneurship Policy Tool: instrument online de evaluare privind modalitățile de sprijinire mai eficientă a grupurilor marginalizate și a dezvoltării întreprinderilor sociale. Sunt disponibile note de orientare pentru toate temele abordate.

- Link: <https://betterentrepreneurship.eu/en/home>

Studii de caz:

ECOPOWER, FLANDERS, Belgia: Această inițiativă a început în anii 1990 ca o cooperativă axată pe producția de energie sustenabilă și eficiența energetică. Cu sediul în Flandra, Ecopower a fost fondată de un grup de cetățeni dedicați reducerii dependenței de combustibili fosili și promovării surselor de energie regenerabilă. De-a lungul anilor, a crescut și a devenit una dintre cele mai mari cooperative energetice din Belgia, cu peste 60.000 de membri. Ecopower produce și furnizează energie verde generată din proiecte eoliene, solare și hidro la scară mică, alimentând aproximativ 50.000 de gospodării. Cooperativa a contribuit semnificativ la reducerea emisiilor de CO₂, promovând totodată un sentiment de asumare și responsabilitate comunitară în ceea ce privește producția de energie. Ecopower exemplifică democrația energetică, demonstrând că modelele energetice cooperatiste conduse de cetățeni pot stimula cu succes tranziția către energia regenerabilă și pot promova un viitor energetic mai sustenabil și incluziv.

<https://friendsoftheearth.eu/news/the-belgian-community-that-built-renewable-energy-for-the-masses/> și <https://www.youtube.com/watch?v=75A9WGxoUn8> (min 3.30)

EWS Schöna, Germania: Această inițiativă a început ca o mișcare locală a cetățenilor împotriva energiei nucleare. În anii 1990, locuitorii din Schöna au preluat controlul asupra rețelei locale de electricitate în urma unei serii de referendumuri, făcând ca EWS să devină primul furnizor de electricitate din lume rezultat dintr-o astfel de mișcare. Astăzi, EWS Schöna furnizează energie regenerabilă pentru peste 200.000 de persoane din Germania și a redus emisiile de CO₂ cu 270.000 de tone. Proiectul a devenit un simbol al democrației energetice, demonstrând cum o inițiativă condusă de cetățeni poate provoca structurile energetice consacrate și poate crea un viitor energetic mai verde și mai incluziv.

<https://www.rescoop.eu/news-and-events/stories/july-success-story-citizens-taking-the-fight-against-climate-change-into-their-own-hands> și <https://www.youtube.com/watch?v=75A9WGxoUn8> (min 0.28)

Mine du Soleil, Franța: Cu sediul în Loos-en-Gohelle, un fost oraș minier, Mine du Soleil a reconvertit foste situri industriale pentru producția de energie solară. Inițiativa operează panouri fotovoltaice pe acoperișuri municipale și este deținută de un colectiv format din 126 de cetățeni, administrația locală și agenții regionale din domeniul energiei. Proiectul abordează autonomia energetică și combate sărăcia energetică prin producerea de energie solară pentru comunitate și reinvestirea veniturilor în proiecte locale de tranziție energetică.

<https://www.rescoop.eu/news-and-events/stories/february-success-story-joining-forces-for-a-just-energy-transition>

Repowering London: este o întreprindere socială dedicată dezvoltării de proiecte de energie regenerabilă deținute de comunitate în Londra. Organizația colaborează cu locuitorii locali, consiliile și companiile pentru instalarea de panouri solare pe ansambluri rezidențiale. Profiturile generate de aceste proiecte sunt reinvestite în comunitate, asigurând sustenabilitatea și creșterea pe termen lung. Impact:

- Împuternicire locală: Comunitățile sunt implicate în luarea deciziilor, beneficiind de energie regenerabilă și obținând în același timp randamente financiare.
- Crearea de locuri de muncă: Inițiativa formează și angajează locuitori locali, în special tineri, pentru a lucra în sectorul energiei verzi.
- Sustenabilitate: inițiativa contribuie la reducerea emisiilor de carbon, consolidând în același timp reziliența energetică locală.
- Repowering London reprezintă un exemplu solid al modului în care antreprenoriatul social poate accelera inițiativele de energie comunitară prin promovarea incluziunii, încurajarea asumării locale și dezvoltarea unor soluții energetice sustenabile care aduc beneficii atât mediului, cât și economiei. Prin implicarea comunităților în tranziția către energie regenerabilă, proiectul demonstrează cum întreprinderile sociale pot genera schimbări semnificative și de durată.

<https://www.repowering.org.uk/> și <https://www.youtube.com/watch?v=75A9WGxoUn8> (min 11:19)

Altele: <https://www.rosi-solar.com/?r=0> și <https://huskpowersystems.com/>

Studiu de caz:

Koper Energy Community Cooperative a derivat dintr-un proiect finanțat de UE; nu a existat un lider vizionar „local”, impactul social nu a fost prioritatea centrală, iar leadershipul orientat spre împuternicire a fost minim (apelând la sprijin extern pentru majoritatea activităților). Cooperativa energetică a cetățenilor a fost înființată pe durata proiectului; însă finanțarea disponibilă la acel moment favoriza sistemele solare deținute de municipalități, oferindu-le un nivel de cofinanțare mai avantajos decât cel acordat comunității energetice. Rezultat: Proiectul s-a transformat dintr-o inițiativă de energie comunitară în dezvoltarea unor proiecte de energie regenerabilă de tip BAU (business-as-usual) deținute de municipalitate.

Identificarea și mobilizarea potențialilor antreprenori sociali

Identificarea și mobilizarea acestor agenți ai schimbării într-o comunitate necesită o combinație de acțiuni strategice de informare, implicare și mecanisme de sprijin.

Iată câteva sugestii pentru a recunoaște aceste persoane și a le împuternici să genereze impact:

Identificarea potențialilor antreprenori sociali

- Căutați agenți ai schimbării în comunitate: persoane implicate în acțiuni de voluntariat, activism sau inițiative locale, deoarece acestea dețin adesea abilități de rezolvare a problemelor și o pasiune pentru abordarea problemelor locale.
- Implicați-vă în conversații comunitare: forumurile sau întâlnirile publice pot ajuta la identificarea celor care aduc constant idei noi sau demonstrează leadership în rezolvarea problemelor locale.
- Colaborați cu organizații locale: ONG-urile, școlile sau grupurile comunitare pot evidenția persoane care au demonstrat abilități de conducere în dezvoltarea comunitară.

- Folosiți sondaje și evaluări ale nevoilor: acestea pot scoate la iveală creativi cu o înțelegere profundă a provocărilor locale și a soluțiilor posibile.

Activate Potential Social Entrepreneurs

- Programe de mentorat: Pentru a activa potențialii antreprenori sociali, programele de mentorat sunt esențiale, oferindu-le îndrumare de la persoane cu experiență care pot oferi perspective asupra planificării afacerii, scalării impactului și depășirii obstacolelor.
- Oferiți instruire și dezvoltare a capacităților: Organizarea de sesiuni de formare și ateliere de lucru în competențe precum Design Thinking, managementul proiectelor și măsurarea impactului social ajută liderii aspiranți să transforme ideile în proiecte viabile.
- Creați o platformă pentru schimbul de idei: cum ar fi hub-uri de inovare comunitară sau sesiuni de prezentare, încurajează inovatorii să facă pasul următor, exemple fiind comunitățile Ashoka Changemaker, care favorizează conectarea participanților.
- Acces la finanțare și resurse: Oferirea accesului la finanțare și resurse prin micro-granturi, fonduri de start sau platforme de crowdfunding poate sprijini antreprenorii sociali să testeze sau să scaleze ideile lor.
- Promovați poveștile de succes: În final, promovarea poveștilor de succes prin mass-media locală, evenimente sau campanii pe rețelele sociale poate inspira alți membri ai comunității să-și urmeze obiectivele antreprenoriale.

Dezvoltarea unei culturi a antreprenoriatului social

- Construiți o comunitate de sprijin: Construirea unei rețele sau a unei coaliții de actori locali, inclusiv afaceri, ONG-uri și autorități locale, creează un ecosistem care susține antreprenoriatul social. Aceasta facilitează accesul aspiranților antreprenori sociali la resurse și le oferă vizibilitate.
- Organizați hackathoane: Organizați evenimente în care membrii comunității se pot reuni pentru a genera soluții la probleme locale. Astfel de evenimente pot descoperi talente ascunse și pot inspira noi lideri să acționeze.
- Încurajați implicarea tinerilor: Tinerii reprezintă adesea surse neexploatate de creativitate și entuziasm. Colaborați cu școli, universități și organizații de tineret pentru a oferi oportunități de dezvoltare a proiectelor de antreprenoriat social.